

Sygn. akt III PK 32/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Staryk

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa M. K.

przeciwko Prokuraturze Okręgowej w [...]

o ustalenie i odszkodowanie z tytułu nierównego traktowania w zatrudnieniu,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 listopada 2015 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od postanowienia Sądu Okręgowego - Sądu

Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] z dnia 28 listopada 2014 r.,

oddala skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 listopada 2012 roku Sąd Okręgowy Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu sprawy z powództwa M. K. przeciwko Prokuraturze Okręgowej w [...] o ustalenie i odszkodowanie z tytułu nierównego traktowania w zatrudnieniu na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 22 kwietnia 2013 r. umorzył postępowanie.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że postanowieniem z dnia 23 października 2013 r. Sąd Okręgowy zawiesił postępowanie w sprawie na podstawie art. 178 k.p.c. W dniu 6 listopada 2014 r. pozwana złożyła wniosek o podjęcie zawieszono postępowania. Zgodnie z treścią art. 182 §1 k.p.c., sąd umarza postępowanie zawieszono na zgodny wniosek stron lub na wniosek spadkobiercy, jak również z przyczyn wskazanych w art. 177 § 1 pkt 5 i 6, jeżeli wniosek o podjęcie postępowania nie został zgłoszony w ciągu roku od daty postanowienia o zawieszeniu.

Z akt sprawy wynika, że w ciągu roku od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania nie został zgłoszony wniosek o jego podjęcie. Wniosek datowany na dzień 6 listopada 2014 r. jest spóźniony. Postępowanie podlegało zatem umorzeniu.

Pozwana zaskarżyła to postanowienie skargą kasacyjną, zarzucając mu naruszenie przepisów prawa procesowego, które to naruszenie miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj.: art. 182 § 1 k.p.c. w związku z art. 178 k.p.c., przez jego zastosowanie w sytuacji, gdy nie było podstaw do zawieszenia postępowania w niniejszej sprawie na zgodny wniosek stron, a co najwyżej istniały podstawy do zawieszenia postępowania przez Sąd drugiej instancji z urzędu na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c., a tym samym brak podstaw do zawieszenia postępowania na zgodny wniosek stron nie skutkowało powstaniem podstaw do jego umorzenia po upływie roku od daty jego zawieszenia, w wyniku czego strona została pozbawiona możliwości rozpoznania przez Sąd sprawy co do *meritum* oraz art. 180 § 1 pkt 4 k.p.c. w związku z art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c., przez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy w ocenie Sądu drugiej instancji, o czym strony zostały poinformowane na rozprawie poprzedzającej wydanie postanowienia o zawieszeniu postępowania w dniu 23 października 2013 r., rozstrzygnięcie niniejszej sprawy zależało od innego toczącego się postępowania cywilnego, a zatem w sytuacji, gdy istniały podstawy do zawieszenia postępowania w oparciu o art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c.

W uzasadnieniu wskazano, że Sąd wydający postanowienie o umorzeniu postępowania w sprawie, mając na względzie realny skutek w postaci pozbawienia strony prawa do sądu, będący wynikiem nieprawidłowego zawieszenia postępowania, nie powinien kierować się niesłusznym formalizmem i opierać się na

powołanej w postanowieniu o zawieszeniu przyczynie wstrzymania biegu sprawy, ale powinien badać rzeczywiste powody zawieszenia. Prawidłowa realizacja przez Sąd drugiej instancji przepisów wskazuje na obowiązek zbadania przez Sąd wydający orzeczenie o umorzeniu postępowania rzeczywistych powodów jego zawieszenia, a w przypadku uznania, że do zawieszenia postępowania doszło, mimo że nie istniała w rzeczywistości podstawa do tego zawieszenia, obowiązkiem sądu jest podjęcie postępowania w każdym czasie.

W niniejszej sprawie Sąd drugiej instancji powinien był zbadać, czy wskazana przyczyna zawieszenia postępowania była przyczyną rzeczywistą. Prawidłowa ocena materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie powinna prowadzić do wniosku, że faktyczną podstawą zawieszenia postępowania w niniejszej sprawie było rozstrzygnięcie sprawy toczącej się pod sygn. akt III PK 87/13, od której w ocenie Sądu drugiej instancji zależało rozstrzygnięcie niniejszej sprawy. Rzeczywistą podstawą zawieszenia postępowania był zatem art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c., a nie art. 178 k.p.c.

Wskazano, że sąd, mimo zgodnego wniosku stron, nie powinien zawieszać postępowania na podstawie art. 178 k.p.c., jeśli jednocześnie zaistniała inna przyczyna zawieszenia, która nie została wyeliminowana przed wydaniem postanowienia o zawieszeniu postępowania na podstawie art. 178 k.p.c., np. toczyło się postępowanie w innej sprawie, której wynik miał wpływ na rozstrzygnięcie rozpatrywanej przez sąd sprawy i strony wyraziły zgodę na zawieszenie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Podstawą sformułowanych w skardze zarzutów kasacyjnych jest założenie, że rozstrzygnięcie niniejszej sprawy (z powództwa M. K. przeciwko Prokuraturze Okręgowej o odszkodowanie i ustalenie) zależy od wyniku innego postępowania cywilnego, toczącego się przed Sądem Najwyższym pod sygn. akt III PK 87/13 (z powództwa J. S. przeciwko Sądowi Okręgowemu w [...] o odszkodowanie). Stąd też, w ocenie skarżącej, zachodziły przesłanki do zawieszenia postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c., nie zaś - jak to niezasadnie przyjął Sąd drugiej

instancji - na podstawie art. 178 k.p.c. (na zgodny wniosek stron). Stanowisko to jest błędne.

Wskazana w art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. podstawa do zawieszenia postępowania zachodzi, gdy rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku innego toczącego się postępowania cywilnego. Zależność ta musi być tego rodzaju, że orzeczenie, które ma zapaść w innym postępowaniu cywilnym, będzie prejudykatem, czyli podstawą rozstrzygnięcia sprawy, w której ma być zawieszona postępowanie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2005 r., V CK 407/05, LEX nr 462935). Zawieszenie postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. powinno nastąpić nie tylko wówczas, gdy przemawiają za tym względy celowości i interes strony, ale i występuje stosunek prejudycjalności. Oznacza to, że orzeczenie, które ma zapaść w innej sprawie powinno stanowić przesąd dla rozpoznawanej sprawy a jego treść, pośrednio - przez powagę rzeczy osądzonej - kształtować treść rozstrzygnięcia (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2012 r., III CSK 42/12, LEX nr 1293774). Natomiast wynik innej sprawy oparty na podobnym czy nawet takim samym stanie faktycznym i prawnym, który nie ma charakteru prejudykatu, nie uzasadnia zawieszenia postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. Innymi słowy, w komentowanym przepisie nie chodzi o zależność polegającą na wykładni tych samych przepisów prawa w identycznym stanie faktycznym w innej sprawie, ale o zależność wynikającą z rozstrzygnięcia kwestii prejudycjalnej, która stanowi element podstawy faktycznej rozstrzygnięcia sprawy w danym postępowaniu cywilnym.

W związku z powyższym, rozstrzygnięcie niniejszej sprawy nie zależało od wyniku sprawy III PK 87/13 w rozumieniu art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c., bowiem nie rozstrzygała ona kwestii prejudycjalnej. Zatem skoro obie strony wniosły o zawieszenie postępowania, to podstawa prawna wskazana w postanowieniu o zawieszeniu postępowania - art. 178 k.p.c. - była prawidłowa. To z kolei uzasadniało umorzenie postępowania po upływie roku od daty jego zawieszenia (art. 182 § 1 zdanie pierwsze k.p.c.).

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy na mocy art. 398¹⁴ k.p.c. orzekł jak w sentencji.

kc